

Memorandum Federale Politie

– Mei 2019 –

Memorandum Federale Politie

– Mei 2019 –

In het raam van de totstandkoming van het volgende Regeerakkoord acht het directiecomité van de Federale Politie het aangewezen de aandacht te vestigen op een aantal aspecten, **tien** om precies te zijn. Daarmee wil het aangeven wat nodig is om de interne werking van de Federale Politie, de geïntegreerde werking van de politiediensten en de dienstverlening voor overheden en bevolking te verbeteren. De ambitie van de Federale Politie is immers thuis te geven daar waar ze wettelijk verwacht wordt, namelijk inzake de gespecialiseerde, bovenlokale en internationale politieopdrachten alsmede inzake de steunverlening; dit alles met inachtneming van de daaraan gekoppelde basisprincipes van geïntegreerde werking, specialiteit, subsidiariteit, synergie en moderniteit. De laatste jaren cijferde de Federale Politie zich zelf te veel weg, soms ten bate, soms ten nadele van de lokale politiezones en de geïntegreerde werking. Maar een gedegen politiewerking, conform de Octopus-concepten, vereist dat de drie componenten goed uit de verf komen: én de lokale, én de federale én de geïntegreerde component.

Concreet en bewust fors gebundeld gaat het over de volgende aandachtspunten:

Digitale transformatie en innovatie

Het is van kapitaal belang om in de huidige moderne samenleving met exponentieel groeiende automatisering, digitalisering en innovaties, te kunnen evolueren naar een moderne, mobiele en informatie-gestuurde politie. De personeelsleden moeten een correcte uitrusting hebben, ergonomische en veilige werkmiddelen afgestemd op de verschillende werkplekken, informatie op maat en uniforme procedures en hulpmiddelen.

Projecten als i-Police en Focus zullen de werking van de politie op alle domeinen transformeren waardoor zij gericht, doeltreffender en sneller kan ageren. De politiediensten verhogen de veiligheid van de samenleving als zij doelgerichter kunnen focussen op de actuele veiligheidsfenomenen zoals bijvoorbeeld cybercriminaliteit. Tegelijkertijd krijgen burgers meer gemak en transparantie in hun omgang met politie door de nieuwe toepassingen en uniformisering (digitale aangiftes, centrale opvolging van elk dossier,...). Deze nationale projecten en een gecentraliseerde sturing geven de burgers ook meer garantie op privacy en op transparante monitoring.

De digitale transformatie die i-Police teweeg zal brengen, biedt de Belgische politiediensten de broodnodige voordelen van artificiële intelligentie of zelflerende algoritmes en informaticaprogramma's die de geleverde modellen verbeteren.

Opzoeken in verschillende bronnen zullen geautomatiseerd en pijlsnel verlopen; informatie van camerabeelden, vingerafdrukken, stemgeluid, digitale objecten zoals foto's, sporen, documenten,... zal meteen gekruist en geanalyseerd worden waardoor criminelen of bepaalde criminaliteitsfenomenen sneller en/of duidelijker in beeld komen. De onderzoekers ontvangen in een mum van tijd een schat aan informatie en kunnen sneller en gericht optreden, zowel proactief als reactief.

Deze digitale transformatie vraagt moed, inzet en durf maar ook kapitaal. Het is van cruciaal belang dat de investeringen die tot nu toe gebeurd zijn in i-Police en Focus kunnen worden voortgezet zodat de geïntegreerde politiediensten en de bevolking er de komende jaren de vruchten van kunnen plukken.

1. Derhalve vraagt de Federale Politie een voortzetting/opschuiven, ook na 2019, van de IDP-financiering die essentieel is om de voortzetting van de projecten Focus en i-Police toe te laten.

Werving en selectie

Fundamentele wijzigingen dringen zich ter zake op. Immers, het lineaire en generalistische patroon van het actuele wervings- en selectieproces is niet meer in overeenstemming met de nieuwe criminaliteitsvormen, de technologische evoluties en de digitalisering van de samenleving. Verder is de doorlooptijd van het selectieproces veel te lang. En ten slotte moeten de hindernissen uit de weg worden geruimd die een volwaardig eigen personeels- en begrotingsbeleid binnen de Federale Politie *sensu stricto* hypothekeren.

Daarom zijn reeds concepten en ontwerp teksten in de maak met het oog op een modernisering van de profielen en van het rekruteringsproces, een substantiële versnelling en inhoudelijke bijsturing van het selectieproces, meer (basis)opleidingen op maat en een gewaarborgde één op één afname door de twee componenten van de Geïntegreerde Politie onmiddellijk na de basisopleiding.

2. De Federale Politie vraagt derhalve dat de volgende regering de ontwerp teksten in die zin snel wettelijk en reglementair zou formaliseren.
3. De Federale Politie vraagt tevens om zowel de kost van de aspiranten als van de financiering van de politiescholen hermetisch, via aparte meerjarenbegrotingen, af te zonderen, m.a.w. zonder nefaste compensatiemechanismen vanuit haar eigen begroting *sensu stricto*.

Financiering

Algemeen

De vorige regeringen hebben tegelijkertijd een veiligheids- én een saneringsbeleid gevoerd. Die twee hebben een snijpunt en de vraag is uiteraard hoe dit het best te kalibreren? Dat leidde enerzijds tot extra middelen inzake terro-bestrijding maar anderzijds tot gevoelig minder middelen voor de vele andere reguliere eerstelijnsdiensten en ondersteunende diensten van de Federale Politie (het ene miljard). De dotaties voor de politiezones (het andere miljard) namen daarentegen toe. Dit bracht de Federale Politie in een moeilijke en zeer kwetsbare positie. De respectieve miljarden zouden derhalve hetzelfde groeipad moeten hebben. Een versterkte Federale Politie is ook ten bate van de lokale politiezones.

Van de politie wordt terecht flexibiliteit verwacht maar een kritische drempel is bereikt om dit blijvend te garanderen. Er wordt daarom ook flexibiliteit verwacht in het beheer van de beschikbare kredieten¹. Onder andere de begrotingsbeginselen van éénjarigheid en specialiteit alsmede de talloze remmende a priori controlemechanismen leiden – gouvernementeel gewild – tot onderbenutting en hollen de verantwoordelijkheden van de mandaathouders meer en meer uit. Deze fundamentele vaststellingen gelden trouwens ook voor vele andere departementen.

---

¹ Naar het voorbeeld van de militaire programmeringswet en haar flexibeler enveloppe-principe.

4. De Federale Politie pleit derhalve voor gelijke positieve tred tussen de voormelde twee miljarden.
5. De Federale Politie breekt derhalve een lans voor een grotere responsabilisering van de mandaathouders en een moderner beheer van de kredieten door het doorbreken van het dogmatische annuïteitsprincipe, het soepeler gedogen van inwisselbaarheid tussen personeelskredieten enerzijds en werkings- en investeringskredieten anderzijds en door de invoering van een a-posteriori controle door de Inspectie van Financiën en een vereenvoudiging van de aankoopprocedures. Wat bij de Lokale Politie mogelijk is, moet toch ook bij de Federale Politie mogelijk zijn?

De relatie opdrachten – middelen

De voorbije jaren werden door de politie enkele opdrachten afgestoten maar werden er haar veel meer bijkomend opgelegd. De Europese regelgeving ligt niet zelden aan de bron van die aangroei. De extra bijdrage van de lidstaten in de werking van Frontex is daar een goede en actuele illustratie van.

6. Zoals de Vaste Commissie van de Lokale Politie aangeeft in haar memorandum, vraagt de Federale Politie een systematische aandacht voor de logische correlatie tussen extra opgelegde opdrachten en beschikbare middelen.

De personeelskredieten

De slogan “meer met minder” heeft zijn grenzen. Politiewerk blijft hoofdzakelijk mensenwerk. Macro kampt de Federale Politie met een deficit van 16 %. Micro, in sommige operationele diensten, bedraagt dit 40% en meer. Voor sommige politici is dit een theoretisch probleem daar zij de referentiebron, zijnde de OT3 (organieke tabel), niet meer als een werkbare toetssteen beschouwen. Voor andere politici is dit daarentegen een reëel probleem en zij pleiten voor een volledige honorering van de OT . Daarin moet klare wijn worden geschonken. Dit houdt uiteraard ook verband met de visie over de rol die men de Federale Politie wil toedichten in het Belgische politiebestedel. Haalt de saneringsreflex de bovenhand, dan zal de Federale Politie moeten terugplooiën en zich prioritair toespitsen op gespecialiseerde politiezorg met meerwaarde, zoveel is duidelijk. Samen met de Vaste Commissie van de Lokale Politie en met de Federale Politieraad (cfr. in fine), pleit de Federale Politie evenwel voor het behoud van de basis-Octopusconcepten (gespecialiseerde politiezorg, bovenlokale politiezorg en steun, dit laatste met een sterke reservecapaciteit) en een heropbouw van het personeelscontingent. Dit laatste impliceert evenwel dat de instroom volgt, hetgeen thans, om diverse redenen, geen sinecure is. Werven daartoe werden evenwel reeds aangesneden (cfr. supra).

De vorige regering voorzag in een stelsel van NAVAP (non-activiteit voorafgaand aan de pensionering) met bijhorende financiering, dit laatste gaande tot en met 2019. De subsidiëring geldt ook voor personeelsleden die NAVAP-gerechtigd zijn maar besluiten om verder aan de slag te blijven. Na drie jaren toepassing neemt het aantal gerechtigden toe waardoor de voorziene budgettaire enveloppes ontoereikend zijn, laat staan dat er na 2019 nog sprake zou zijn van enige vorm van subsidiëring.

7. De Federale Politie vraagt daarom bij het begin van de komende legislatuur en voor de duur ervan een uitgetekend groeipad qua personeelsbezetting en daarmee stroomcijfers specifiek voor haar.

8. De Federale Politie bepleit ten behoeve van de Geïntegreerde Politie de verdere financiering van het NAVAP-stelsel maar dan enkel toegepast op de daadwerkelijke vertrekkers.

Kredieten voor werking en investering

De specifieke IDP-kredieten niet te na gesproken, verloor de Federale Politie op enkele jaren tijd één derde van haar reguliere werkings- en investeringsmiddelen. Na deze daadwerkelijke en substantiële bijdrage tot de sanering van de overheidsfinanciën, moet het tij nu keren. Hadden die voormelde reguliere kredieten in het verleden het groeitempo gevolgd van de dotaties toegekend aan de lokale politiezones, dan zou de Federale Politie nu over 42 miljoen euro meer hebben beschikt voor die doeleinden. De Federale Politie heeft thans een gedegen en matuur meerjaren werkings- en investeringsplan dat duidelijk aantoont dat er geen enkele beleidsvrije ruimte meer is om te (her-) investeren. Gewoon onderhouden zonder denken aan vernieuwen, houdt niet stand.

9. De Federale Politie vraagt derhalve bij het begin van de komende legislatuur en voor de duur ervan een uitgetekend groeipad van haar werkings- en investeringsmiddelen, desgevallend deels te realiseren door een zeer soepele conversie van personeels- naar werkings- en investeringskredieten.

Infrastructuur

Om het met een woordspeling te duiden: de verloedering van de infrastructuur neemt monumentale vormen aan. In een recente audit over de politieke infrastructuur bestempelde de Inspectie van Financiën de toestand er van als “*délétère*”. Deze vaststelling geldt trouwens ook voor andere departementen. Dit is niet langer houdbaar qua imago, welzijn, veiligheid, werkvreugde, noch ecologisch. Het is dus onlosmakelijk verbonden met de *Employer branding*.

De Federale Politie, nog steeds nationaal verspreid over 149 sites, beschikt over een geactualiseerd en doordacht Masterplan infrastructuur met een duidelijke visie en prioritisering.

Intenties rond grote cohabitatieprojecten met de Lokale Politie (in Kortrijk, Antwerpen, Gent,...) of rond noodzakelijke oefenterreinen (in Goetsenhoven) liepen eerder telkens vast in de weifelende federale overheidsmolen. Andere noodzakelijke werkzaamheden of projecten botsten op onvoldoende kredieten.

10. De Federale Politie pleit derhalve voor een dringende algemene infrastructurele revival.

Slotbemerking: het verdient warme aanbeveling dit memorandum te lezen in samenhang met o.a. het rapport van juni 2019 van de Federale Politieraad inzake de evaluatie van de optimalisatie van de Federale Politie, te raadplegen op haar website.

Dat geeft aan dat het Octopusmodel voldoet, dat er geen extra grondige hervormingen nodig zijn, mits de benodigde middelen evenwel voorhanden zijn. Vanuit die benadering moet de terecht verwachte schaalvergroting van de politiezones hun dienstverlening inzake gemeenschapsgerichte politiezorg versterken en moet daarbij consequent vermeden worden dat er lokaal concurrentieële gespecialiseerde functionaliteiten worden ontwikkeld die tot de wettelijke verantwoordelijkheden van de Federale Politie behoren.